

Advies voor richtlijnen voor
het milieueffectrapport
Ontwikkeling van K1A voor productie
van gas op het Continentaal Plat

10 mei 2000

1085-47

ISBN 90-421-0669-7
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.



commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Minister van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

uw kenmerk
E/EP/SR/0014782

uw brief
2 maart 2000

ons kenmerk
1085-48/Br/hb

onderwerp
Advies voor richtlijnen Ontwikkeling van
K1A voor productie van gas op het Con-
tinentaal Plat

doorkiesnummer
(030) 234 76 21

Utrecht,
10 mei 2000

Geachte Minister,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Ontwikkeling van K1A voor productie van gas op het Continentaal Plat.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Ontwikkeling van K1a voor productie van gas op
het Continentaal Plat

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Ontwikkeling van K1A voor productie van gas op het Continentaal
Plat

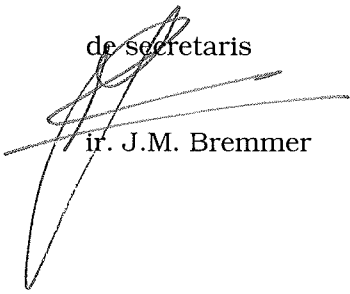
Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Ontwikkeling van K1A voor productie van gas op het Continentaal Plat,

uitgebracht aan de Minister van Economische Zaken door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Ontwikkeling van K1a voor productie van gas op het Continentaal Plat,

de secretaris


ir. J.M. Bremmer

de voorzitter


drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 10 mei 2000

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Achtergrond van de voorgenomen activiteit.....	2
3.2 Doel.....	2
3.3 Besluitvorming.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen	4
4.2 Voorgenomen activiteit	4
4.2.1 Beschrijving voorgenomen activiteit.....	4
4.2.2 Emissies en emissiebekerende maatregelen	5
4.3 Alternatieven.....	7
4.3.1 Algemeen.....	7
4.3.2 Nulalternatief.....	7
4.3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	7
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	8
5.1 Algemeen	8
5.1.1 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	8
5.1.2 Gevolgen voor het milieu	8
5.2 Te beschrijven milieuaspecten	9
5.2.1 Veiligheid.....	9
5.2.2 Kwaliteit van bodem en water.....	9
5.2.3 Levende natuur.....	9
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN/VARIANTEN	10
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	10
8. EVALUATIEPROGRAMMA	11
9. VORM EN PRESENTATIE.....	11
10. SAMENVATTING VAN HET MER	12

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 maart 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 48 d.d. 8 maart 2000
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Elf Petroland B.V. heeft het voornemen een offshore gasveld te ontwikkelen in blok K1 van het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, op ongeveer 150 km ten noordwesten van Den Helder. Er worden twee productieputten en twee exploratieputten geboord. In het blok zal een satelliet productieplatform geïnstalleerd worden, waar alleen scheiding van gas en vloeistof zal plaatsvinden en dat wordt verbonden met het bestaande platform J6A, waar de verdere behandeling van het gas plaatsvindt. Het platform zal vermoedelijk in productie zijn van 2001- 2025.

Bij brief van 2 maart 2000 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 8 maart 2000¹.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.². De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de inspraakreacties en adviezen³, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie acht de volgende punten in het op te stellen MER het meest van belang:

- de kwaliteit van het geloosde water;
- de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor vogels en onderwaterleven;
- veiligheid;
- de bewaking van veiligheid en milieukwaliteit gegeven het feit dat er sprake is van een onbemand platform.

In het MER hoeven alleen zinvolle en ten aanzien van het milieu onderscheidende uitvoeringsvarianten te worden uitgewerkt. De Commissie hecht daarbij niet aan het kunstmatig opvoeren of 'construeren' van varianten.

Als meest milieuvriendelijk alternatief (mma) beschouwt de Commissie de milieutechnisch optimale combinatie van de beste mogelijkheden (best technical means) met betrekking tot:

- de kwaliteit van het geloosde water;

¹ Zie bijlage 2.

² De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

³ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

- de veiligheid;
- verstoring van het milieu door geluid, licht, emissies naar de lucht en ongewenste lozingen.

De Commissie kan zich voorstellen dat, door het hoge ambitieniveau van Elf Petroland, de voorgenomen activiteit kan samenvallen met het mma. Onderbouw in dat geval dat de voorgenomen activiteit inderdaad het mma is.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Achtergrond van de voorgenomen activiteit

Beschrijf de aanleiding en de ontwikkelingen die hebben geleid tot het initiatief. Ga in op:

- de voorziene gas- en condensaat productiecapaciteit;
- de verwachte economische levensduur;
- de rol van dit gasveld in het energiebeleid voor gas;
- het belang van dit gasveld ten opzichte van de totale activiteiten van Elf Petroland.

3.2 Doel

Geef een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) van het initiatief. Geef ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering aan. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

In de startnotitie wordt het doel als volgt geformuleerd: "...het produceren van gas vanuit het K1A-veld [...], middels het verantwoord inzetten van het K1A-platform". Het 'verantwoord inzetten' wordt gedefinieerd als "...de implementatie van gebruikelijke en nieuwe inzichten voor veilige en milieuvriendelijke activiteiten". Deze inzichten geven dus het ambitieniveau van Elf Petroland ten aanzien van het milieu weer. Geef een concrete en toetsbare beschrijving van deze inzichten.

3.3 Besluitvorming

Het gehele Nederlandse deel van de Noordzee is in de PKB Structuurschema Groene Ruimte (SGR) aangewezen als kerngebied in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De gaswinning vindt echter plaats buiten de grens van de Nederlandse territoriale wateren (12 zeemijl buiten de kust). Buiten die grens is de Wet op de Ruimtelijk Ordening, waarop de PKB SGR is gebaseerd, niet van toepassing. Dat betekent dat de beschermingsformules uit het SGR voor deze activiteit niet van toepassing zijn.

Aangegeven moet worden of er in de omgeving van het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of kunnen krijgen.

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden voor emissies e.d.) gelden bij dit voorname. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd, zoals de Vierde Nota Waterhuishouding. Met name van belang zijn de Mijnwet Continentaal Plat en het daarop gebaseerde Mijnreglement Continentaal Plat. Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Geef het internationaal rechtelijk kader weer. Welke internationale afspraken zijn op deze situatie van toepassing (Rio, OsPar, Bonn/Bern, EG-richtlijnen, Noordzeeafspraken)?

Geef de consequenties van al deze zaken voor de ontwikkeling van alternatieven aan.

Het MER wordt opgesteld voor de vergunningverlening op basis van artikel 30a van het Mijnreglement Continentaal Plat, voor de installatie en ingebruikname van productiefaciliteiten voor olie en gas. Beschrijf volgens welke procedure en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties (zoals bijvoorbeeld Staatstoezicht op de Mijnen) daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Baseer de beschrijving op de in de startnotitie genoemde deelactiviteiten, plus een extra deelactiviteit:

- installatie van de onderbouw en topsectie;
- boren van productie- en exploratieputten;
- aanleg en onderhoud van de gasleiding(en)⁴;
- productie van gas, condensaat en water;
- scheiding van productiewater, behandeling van het water en lozing;
- transport van gas en condensaat naar het J6A platform;
- transportactiviteiten;
- ontmanteling.

4.2 Voorgenomen activiteit

4.2.1 Beschrijving voorgenomen activiteit

Bij alle onder paragraaf 4.1 genoemde punten dient - voor zover relevant - aandacht besteed te worden aan onder andere de volgende aspecten: aanvoer, afvoer, putboringen, puttesten, operaties, energievoorziening, emissies, aanleg en eventuele afbraak van leidingen, procesbewaking en veiligheidsbewaking gegeven het feit van een onbemand platform, onderhoud, antifouling, corrosiebescherming en brandbestrijdingsmiddelen.

locatie en aard van de putten en het platform

- beschrijf hoeveel putten geboord zullen worden, de aard van de putten (exploratie of winning) en de locaties. Geef aan waarom is gekozen voor één platform;
- geef de locatie van dit platform binnen het K1A blok aan. Welke overwegingen hebben geleid tot deze locatie? Geef aan of, en zo ja welke milieuoverwegingen een rol hebben gespeeld;
- beschrijf waarom is gekozen voor een onbemand platform met gasbehandeling elders;
- ga in op de mogelijkheden en de onmogelijkheden voor bewaking op afstand van het platform en het productieproces.

installatie van het hefeiland en booractiviteiten

- beschrijf het hefeiland (toelichten met illustraties) en de installatie ervan;
- beschrijf in algemene termen het boorprogramma met daarin in ieder geval de verbuizingsschema's, het boorspoelingsprogramma en de gebruikte (toxische) hulpstoffen;
- in welke gevallen wordt boorspoeling op oliebasis gebruikt? Hoe vaak zal dit voorkomen? Welke emissies ontstaan bij het boren?
- wat gebeurt er met het boorgruis en de boorspoeling?
- wat is de geluidsbelasting, zowel boven als onder water tijdens het boren?
- welke lichtbronnen worden gebruikt?

⁴ Niet genoemd in de startnotitie.

aanleg- en onderhoudswerkzaamheden aan de pijpleiding(en)

Welke pijpleidingen worden aangelegd? Omschrijf de aanleg en het onderhoud van de pijpleidingen.

productieactiviteiten

- beschrijf welke activiteiten op het platform zullen plaatsvinden, met name de zuivering van het te lozen productiewater;
- beschrijf de eventuele noodzaak van affakkelen (in welke scenario's);
- beschrijf de technieken en de mogelijkheden voor het inzetten van de afgassen in eigen installaties;
- omschrijf de normale productieactiviteiten plus het starten en stoppen bij normale - en noodsituaties. Vermeld zoveel mogelijk kwantitatief, per compartiment, wat in deze gevallen de verwachte uitstoot naar de omgeving zal zijn;
- beschrijf hoe de procesbewaking plaatsvindt, gegeven het feit dat er sprake is van een onbemand platform. Beschrijf bemonsteringsprotocollen en – (de geplande en verwachte actuele) frequentie.

behandeling c.q. afvoer van geproduceerde koolwaterstoffen

- welke behandeling ondergaan de geproduceerde koolwaterstoffen op het platform? Welke methode wordt toegepast om hydraatvorming te voorkomen?
- hoeveel gas en condensaat worden ter behandeling naar J6A afgevoerd?

transportactiviteiten

- welke transportactiviteiten vinden plaats? Beschrijf de aan- en afvoer van materialen en personeel, de wijze waarop dit gebeurt, de route en de frequentie (aantallen vervoersbewegingen). Maak onderscheid tussen de boorfase en de productiefase.

onderhoud en ontmanteling

- geef aan of er sprake is van het ontstaan van ketelsteen in de installaties (scalevorming), in hoeverre dit ketelsteen laag radioactief is (LSA, NORM) en in welke hoeveelheden dit vrij komt tijdens onderhoud of ontmanteling;
- geef aan of kwik (Hg) zich kan verzamelen in de installatie en hoe daarmee wordt omgegaan;
- geef aan welke werkzaamheden nodig zijn voor het definitief verlaten van de boorputten en het buiten bedrijf stellen van de pijpleidingen;
- beschrijf hoe het productieplatform wordt ontmanteld en afgevoerd;
- beschrijf de maatregelen die worden getroffen voor het herstel van de locatie.

4.2.2

Emissies en emissiebeperkende maatregelen

Beschrijf in het MER de emissies naar water, zeebodem en lucht, de geluidsemissies en de invloed van licht, zowel bij reguliere bedrijfsomstandigheden als bij calamiteiten en storingen. Geef daarbij aan welke emissiebeperkende maatregelen worden voorzien. Maak daarbij onderscheid tussen de verschillende activiteiten en tussen de boorfase en de productiefase. Specifiek dient ingegaan te worden op de volgende aspecten:

water en zeebodem

Beschrijf:

- de wijze waarop de kwaliteit van het lozingswater wordt bewaakt en binnen welke tijdspanne een eventuele overschrijding van toegestane of gewenste lozingsnormen wordt gedetecteerd en opgeheven;
- de effecten van de bij het boorproces toe te passen hulpstoffen, onder gebruikmaking van het CHARM-model⁵;
- de hoeveelheid en concentraties van mijnbouwhulpstoffen, welke aan het productieproces worden toegevoegd (met gebruikmaking van het CHARM-model);
- de hoeveelheid en concentraties van verontreinigende stoffen in het naar zee af te voeren water, onder andere van olie, metalen, anticorrosiestoffen en zwavelverbindingen;
- welke maatregelen worden getroffen om calamiteuze lekkages vanuit het boorplatform, het productieplatform en de pijpleidingen te voorkomen;
- welke eventuele lozingen ten gevolge van onderhouds- en inspectieactiviteiten, zoals bijvoorbeeld het 'piggen' van pijpleidingen, kunnen voorkomen.

lucht

Beschrijf:

- in welke gevallen gas naar de atmosfeer zal worden afgevoerd en de geschatte hoeveelheden, onder andere ten gevolge van storingen in de afvoer en testen;
- het vrijkomen van ventgas;
- de maatregelen om calamiteuze lekkages te voorkomen.

licht en geluid

Beschrijf de emissies van licht en geluid. Beschrijf welke emissiebeperkende maatregelen voor licht en geluid worden toegepast.

veiligheid

- geef een kwantitatieve risicoanalyse voor blow-outs (zowel voor de boor- als productiefase), breken van leidingen en aanvaringen. Beschrijf de voorzieningen ter voorkoming van dergelijke calamiteiten en ter bestrijding van de gevolgen daarvan;
- beschrijf de 'blow-out prevention' bij ongevallen, zoals onder andere aanvaringen en brand;
- bij het beschrijven van effecten van boren moet ingegaan worden op het mogelijk voorkomen van 'shallow gas'. Hoe groot is die kans?
- beschrijf relevante meetsystemen voor lekken en lozingen;
- geef aan welke voorzieningen er worden getroffen om morsing tijdens overslag van olie, brandstof en chemicaliën te voorkomen.

⁵ Zie inspraakreactie nr. 1

4.3 Alternatieven

4.3.1 Algemeen

De Commissie adviseert in het MER te onderzoeken voor welke onderdelen van de voorgenoemde activiteit zinvolle en ten aanzien van het milieu onderscheidende uitvoeringsvarianten mogelijk zijn. De Commissie hecht daarbij niet aan het kunstmatig opvoeren of 'construeren' van varianten.

Varianten kunnen betrekking hebben op:

- mogelijkheden van koppeling tussen de booractiviteiten (batch drilling) bijvoorbeeld als in een bepaald traject gebruik gemaakt wordt van oil-based mud;
- afvoer van gas/condensaat in verband met het installeren van een "self-contained" platform;
- de verschillende routes voor de aan te leggen pijpleidingen voor zover deze een verschillend milieu-effect hebben;
- verbeteren van de kwaliteit van het geloosde water en toepassing van additionele waterzuiveringstechnieken;
- emissie-beperkende maatregelen t.a.v. geluid, licht en lucht;
- maatregelen ter verbetering van de veiligheid;
- maatregelen ter vermindering van de kans op ongewenste lozingen.

4.3.2 Nulalternatief

Naar de mening van de Commissie is er geen reëel nulalternatief, omdat dit niet voldoet aan de doelstelling van de initiatiefnemer. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief de autonome ontwikkeling als referentiesituatie voor het beschrijven van de milieugevolgen.

4.3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het mma een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen. In het mma dienen de in §4.3.1 genoemde elementen geoptimaliseerd te worden. Het mma wordt daarmee de milieutechnisch optimale combinatie van de beste mogelijkheden (best technical means) met betrekking tot:

- de kwaliteit van het geloosde water;
- de veiligheid;
- verstoring van het milieu door geluid, licht, emissies naar de lucht en ongewenste lozingen.

De Commissie kan zich voorstellen dat, door het hoge ambitieniveau van Elf Petroland, de voorgenomen activiteit kan samenvallen met het mma. Onderbouw in dat geval dat de voorgenomen activiteit inderdaad het mma is.

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

5.1 Algemeen

5.1.1 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit wordt gerealiseerd. De Commissie kan zich voorstellen dat de aard van het gebied aanleiding geeft te veronderstellen dat de autonome ontwikkeling voor een aantal milieuaspecten grotendeels gelijk is aan de bestaande toestand. Indien dat het geval is moet dat gemotiveerd worden aangegeven.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen.

De beschrijving van de huidige toestand en de autonome ontwikkeling moet in eerste instantie gebaseerd zijn op een standaardbeschrijvingen van de Zuidelijke Noordzee en verder toegespitst worden op de situatie rondom de winninglocatie en langs de relevante pijpleidingen. Voor de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en, indien relevant, de autonome ontwikkeling dient uitgegaan te worden van de milieuaspecten die zijn benoemd in §5.2.

5.1.2 Gevolgen voor het milieu

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- per milieugevolg moet worden beschreven of het omkeerbaar is;
- waar relevant dient te worden ingegaan op de toename van de intensiteit van activiteiten in het gebied, met name transportactiviteiten;
- bij de beschrijving dient onderscheid gemaakt te worden tussen de boorfase en de exploitatiefase;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd.

5.2 Te beschrijven milieuaspecten

5.2.1 Veiligheid

- maak een risico-analyse die ingaat op de kans op een blow out, het breken van leidingen en een aanvaring met het platform;
- beschrijf de maximaal geloofwaardige ongevalsscenario's voor het platform en de pijpleidingen. Geef een schatting van de maximale tijdsduur en hoeveelheden gas en condensaat die daarbij kunnen vrijkomen. Hierbij kan een vergelijking worden gemaakt tussen de normale situatie, een kleine storing (occasional spills) en calamiteiten (korte brand, langdurige brand, blow-out);
- geef aan welke gebruiksfuncties in welke mate gebruiksbeporingen krijgen door de installaties, in verband met de veiligheid.

5.2.2 Kwaliteit van bodem en water

Beschrijf:

- de samenstelling van de zeebodem en de invloed van de voorgenomen activiteit hierop;
- de huidige kwaliteit van het water in termen van troebelings en aromaten en de invloed van de voorgenomen activiteit hierop;
- de gevolgen voor het milieu van blow-outs;
- de gevolgen voor het milieu in het geval van een aanvaring.

5.2.3 Levende natuur

De belangrijkste aspecten, waar aandacht aan besteed moet worden zijn:

- aanwezigheid van beschermde soorten en doelsoorten van het natuurbeleid, alsmede zeldzame en bedreigde soorten (Rode-Lijst-soorten). De Commissie vraagt hierbij aandacht voor recente jurisprudentie, waarbij de rechter heeft bepaald dat er aandacht moet worden geschonken aan beschermde soorten die voorkomen in Europese regelgeving, zoals bijvoorbeeld de vogelrichtlijn, ondanks het feit dat het onderhavige gebied niet speciaal is aangewezen als beschermingsgebied;

- de aanwezigheid en mogelijke beïnvloeding van vogels en zeezoogdieren door licht en geluid;
- geef aan of, en zo ja voor welke vissoorten het gebied een belangrijk voedsel-, paai en opgroeigebied is⁶;
- het voorkomen van hard substraat (het platform) en de rol daarvan als 'stepping stone' bij de verspreiding van organismen;
- de aanwezigheid en mogelijke beïnvloeding van macrobenthos;
- de mogelijke beïnvloeding van onderwaterleven door veranderingen in de kwaliteit van bodem en water.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN/VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de varianten moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Het is zinvol een indicatie te geven van de kosten van de verschillende varianten, in het bijzonder van de mogelijk (extra) milieumaatregelen in het kader van het mma om de realiteitswaarde daarvan beter te kunnen beoordelen.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;

⁶ Zie inspraakreactie nr. 2, waarin wordt verwezen naar een rapport van het RIVO

- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffect-rapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De Minister van Economische Zaken moet bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

De Commissie signaleert dat de milieugevolgen van één gaswinninglocatie in de Noordzee mogelijk relatief beperkt zijn. Het is echter denkbaar dat in de komende tijd meer initiatieven ontwikkeld zullen worden. Deze activiteiten gezamenlijk kunnen mogelijk wel belangrijke gevolgen hebben voor het Noordzeegebied. De Commissie adviseert in de aanzet voor het evaluatieprogramma aan te geven hoe de gezamenlijke - cumulatieve - milieugevolgen zouden kunnen worden onderzocht. In ieder geval is het hierbij van belang dat het bevoegd gezag er zorg voor draagt dat de evaluatieprogramma's van nog te starten winningactiviteiten zodanig op elkaar worden afgestemd dat vergelijking van de resultaten mogelijk is. Ook dit MER kan een aanzet geven voor de uitwerking van een dergelijk evaluatieprogramma.

Het verdient aanbeveling, dat Elf Petroland in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

De evaluatie dient zich te richten op:

- de waterkwaliteit;
- de bodemkwaliteit;
- ecologische parameters: vogels en onderwaterleven, onder andere de rol van het platform als 'stepping stone', in samenhang met andere platforms in de zuidelijke Noordzee;
- verstoring door licht en onderwatergeluid.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

Bij het Advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport Ontwikkeling van K1A
voor productie van gas op het Continentaal Plat

(bijlagen 1 t/m 4)


BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 maart 2000 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.



Ministerie van Economische Zaken

Aan
Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieueffectrapportage
ingekomen op:	6 MAART 2000
nummer:	
doos:	1085-1+2+3+4 (5x)
kopie naar:	o.s. / P. / B. / B.

Datum: 2 MAART 2000
Uw kenmerk:
Onderwerp: Aanbieding Startnotitie MER: "Ontwikkeling van K1A voor productie van gas"

Ons kenmerk: E/EP/SR/00014782
Bijlage(n): 2 x 5

Geachte heer/mevrouw,

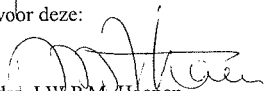
Hierbij deel ik u mede dat Elf Petroland B.V., kantoor houdende aan de Bordewijklaan 18, te Den Haag, een milieu-effectrapport (MER) zal opstellen betreffende de voorgenomen winning van aardgas uit een gasveld gelegen in het K1-blok van het Nederlandse deel van het continentaal plat. Op 28-02-2000 heeft Elf Petroland B.V. daartoe bij mij ingediend de Startnotitie milieueffectrapportage: "Ontwikkeling van K1A voor productie van gas". Ik doe u hierbij een vijftal exemplaren van deze Startnotitie toekomen.

Gaarne verzoek ik u om mij, vóór 10-05-2000, advies uit te brengen ten behoeve van de door mij vast te stellen Richtlijnen voor de inhoud van het MER.

Voor informatie ten aanzien van ter inzage legging, de mogelijkheid tot het indienen van inspraakreacties en adviezen verwijs ik naar de tekst van de kennisgeving (bijlage), die op 08-03-2000 zal worden gepubliceerd in de Staatscourant en de Volkskrant.

Als contactpersoon voor dit project zal optreden: Ing. M. Mezger (tel. 070 - 379 79 99).

De Minister van Economische Zaken
voor deze:


drs. J.W.P.M. Haenen
plv. directeur Energieproductie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 6

Doorkiesnummer
070-3797999

Telefax
070-3796358

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Telex 31099 ecza nl
Telegramadres ecza gv

X-400 adres S=EZPOST/C=NL/A=400NET/P=MIN EZ
Internetadres ezpost@minez.nl

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van de Startnotitie in Staatscourant nr. 48 d.d. 8 maart 2000.

KENNISGEVING

Inspraak met het oog op de Richtlijnen voor het Milieu-effectrapport (MER) inzake de winning van aardgas in het Nederlandse deel van het continentaal plat (blok K1) naar aanleiding van de ingediende Startnotitie milieu-effectrapportage.

De minister van Economische Zaken maakt bekend dat Elf Petroland B.V., kantoor houdende aan de Bordewijklaan 18 te Den Haag, is gestart met de voorbereiding van een milieu-effectrapport (MER).

Het MER heeft betrekking op het voornemen om een gasveld in het K1-blok van het Nederlandse deel van het continentaal plat te ontwikkelen vanaf een nieuw te plaatsen satelliet-productieplatform, dat wordt aangesloten op het bestaande J6A-platform.

Voor het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwinstallatie ten behoeve van de winning van aardgas is een vergunning, ingevolge artikel 30a van het Mijnreglement continentaal plat, van de minister van Economische Zaken, vereist.

Op grond van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 (gewijzigd 07-05-1999) is het opstellen van een MER verplicht.

De richtlijnen voor de inhoud van het MER zullen door de minister van Economische Zaken worden vastgesteld.

Doel van de voorgenomen activiteit

Het op economisch en milieutechnisch verantwoorde wijze produceren van gas vanuit het K1A-veld, door het inzetten van het (onbemande) K1A-platform, geïnstalleerd als satelliet van het bestaande J6A-gasproductieplatform.

Aard van de voorgenomen activiteit

Het uitvoeren van boringen, het plaatsen en in bedrijf nemen van het K1A-platform, het produceren van gas en geassocieerde vloeistoffen, het afscheiden en lozen van productiewater en het transport van gas en condensaat naar het J6A-platform.

Plaats van de voorgenomen activiteit

Het K1-blok is gelegen in het Nederlandse deel van het continentaal plat op ongeveer 150 kilometer ten noordwesten van Den Helder.

Procedure

De milieu-effectrapportage-procedure is gestart met deze publicatie.

Uiterlijk binnen dertien weken zal het bevoegd gezag Richtlijnen vaststellen voor de inhoud van het MER. In deze periode is er gelegenheid voor inspraak en worden wettelijk adviseurs in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen.

Informatie ten behoeve van de inspraak

De Startnotitie bevat informatie over het voornemen van Elf Petroland B.V. De Startnotitie ligt, tijdens werkuren, van 09-03-2000 tot en met 07-04-2000 ter inzage op het Bureau informatie en nieuwsvoorziening van het Ministerie van Economische Zaken, Bezuidenhoutseweg 30 te Den Haag.

De Startnotitie kan worden aangevraagd bij:

Elf Petroland B.V.	Contactpersoon: Th. Rothuis
Bordewijkstraat 18/Postbus 93280	Telefoon: 070 - 339 55 55
2509 AG DEN HAAG	Telefax: 070 - 339 58 82

Inspraak

Iedereen heeft de gelegenheid om reacties in te dienen met het oog op de door het bevoegd gezag vast te stellen Richtlijnen voor de inhoud van het MER.

Reacties en adviezen kunnen, tot en met 07-04-2000, worden ingediend bij:

Ministerie van Economische Zaken	Contactpersoon: Ing. M. Mezger
Directoraat-Generaal voor Energie	Telefoon: 070 - 379 79 99
Directie Energieproductie	
Postbus 20101	
2500 EC DEN HAAG	



Ministerie van Economische Zaken

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Elf Petroland B.V.

Bevoegd gezag: Minister van Economische Zaken

Besluit: Vergunning ingevolge artikel 30a van het Mijnreglement Continentaal Plat, voor het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwinstallatie ten behoeve van de winning van aardgas

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C17.2

Activiteit: Het ontwikkelen van een offshore gasveld in blok K1 van het Nederlandse deel van het Continentaal Plat

Procedurele gegevens:

Kennisgeving Startnotitie: 8 maart 2000
richtlijnenadvies uitgebracht: 10 mei 2000

Bijzonderheden:

Samenstelling van de werkgroep:

dr. N.M.J.A. Dankers
drs. L.B.W. Nieuwkamp
prof. ir. J.J. van der Vuurst
drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.M. Bremmer

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	06042000	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraal-Generaal Rijkswaterstaat, Directie Noordzee	Rijswijk	07042000
2.	06042000	Productschap Vis	Rijswijk	14042000
3.	19042000	Nederlands Instituut voor Scheeps- en onderwaterArcheologie (NISA)	Lelystad	20042000